

Persoonlijke zorg en aandacht voor het individu dat lijdt

Paus Franciscus
2 september 2019

Dierbare broeders en zusters, goeie dag!

Mijn hartelijke groeten aan u allen: aan de Voorzitster die ik dank voor haar woorden, aan de artsen en patiënten hier op deze bijeenkomst aanwezig, en aan alle leden.

Sinds 1973, fungeert de Italiaanse Vereniging voor medische Oncologie op het vlak van de gezondheid, op een waardevolle manier door onderzoek en preventie te stimuleren en zich toe te leggen op het verbeteren van diagnostiek en verzorging, en door talrijke initiatieven uit te werken voor bijscholing en opleiding van artsen en anderen die in de sector van oncologie beroepshalve werkzaam zijn. Uw Statuten illustreren de doeleinden van de vereniging die zich, zonder winstgevend doel, voor ogen stelt “de vooruitgang op klinisch en experimenteel vlak te promoveren evenals op het vlak van de sociale hulpverlening” (art. 2), door actieve samenwerking tussen artsen van verschillende specialisaties, organismen en instituten. U engageert zich “om relaties in de hand te werken” en “wetenschappelijke banden en samenwerkingsverbanden te leggen” (ibid.) in de wetenschappelijke wereld en die van het gezondheidswezen, waarbij gestreefd wordt naar het delen van de bereikte doelen en naar samenwerking tussen verschillende disciplines, wat dikwijls belemmerd wordt door het jaloers achterhouden van kennis.

In een wereld als de onze, dikwijls gedreven door tegenstellingen op alle domeinen van het menselijk samenleven, is de inspanning om relaties aan te knopen en in de hand te werken, essentieel voor de opbouw van het algemeen welzijn. De bewuste en dikwijls veeleisende keuze van een stijl die eerder verenigt dan verdeelt, is in het leven van de Vereniging aanwezig door aandacht voor de relatie met de zieke en zij komt vandaag juist tot uiting door de aanwezigheid van enkele patiënten onder u. De keuze om samen aan deze bijeenkomst deel te nemen en naast elkaar te zitten, is een sterk beeld en welsprekend teken, niet alleen voor de wereld van het gezondheidswezen, maar voor heel de samenleving, die geroepen is om zich te vernieuwen in een solidaire en broederlijke stijl.

Het nationaal Congres dat binnen enkele weken zal plaatshebben, zal juist gewijd zijn aan de biologische en klinische eigenheid van eenieder. Zo wordt de oncologie van de precisie die u promoveert, ook een oncologie van de barmhartigheid, omdat door de verzorging te individualiseren men niet alleen blijk geeft van aandacht voor de ziekte, maar voor de zieke en wat hem eigen is, voor de manier waarop hij op geneesmiddelen, pijnlijke informatie en lijden reageert.

Technologie dient de mens niet wanneer zij hem herleidt tot een object, wanneer zij een onderscheid maakt tussen degene die nog verzorging verdient en die het niet verdient, omdat hij te dikwijls beschouwd wordt als een last of zelfs als afval. De praktijk van euthanasie, die in meerdere landen reeds wettelijk is, wil de indruk wekken – doch dit is slechts schijn – de persoonlijke vrijheid te bevorderen; in werkelijkheid baseert zij zich op een utilitaristische kijk op de persoon, die nutteloos of als een financiële last beschouwd wordt, indien er vanuit medisch standpunt geen hoop op verbetering is en pijn niet kan vermeden worden.

In tegendeel, het engagement om de zieke en zijn naaste omgeving in alle fases van de ziekte te begeleiden, waarbij geprobeerd wordt het lijden door palliatieve zorgen te verlichten, of door in rusthuizen – die steeds talrijker worden – een familiale omgeving te creëren, draagt bij tot een cultuur en praktijk die meer aandacht

hebben voor de waarde van elke persoon. Raak nooit ontmoedigd ten overstaan van het onbegrip dat u kan tegenkomen of de aanhoudende voorstellen van meer radicale en voortvarende wegen. Als men voor de dood kiest, zijn de problemen in zekere zin opgelost; maar hoeveel verbittering schuilt achter deze redenering, en hoezeer wordt de hoop vernietigd door de keuze om alles af te wijzen en alle banden te breken! Soms bevinden wij ons in een soort doos van Pandora: men weet alles, men verklaart alles, men lost alles op maar één ding blijft verborgen: de hoop. En wij moeten haar gaan zoeken. Hoe de hoop vertalen, of eerder, hoe in de meest extreme gevallen hoop geven.

Zo wordt uw dienst ook een werk van sensibilisering ten opzichte van een samenleving die weinig gewetensvol en soms verstrooid is. U herinnert haar op vele manieren aan het belang van preventie, door vroegtijdig een diagnose op te maken, zodat het gevaarlijk karakter van oncologische ziekten gevoelig kan beperkt worden, hetzij door respect voor het eigen lichaam en de eisen die het stelt. De beste en meest waarachtige preventie is namelijk die van een gezond milieu en een levensstijl die respect heeft voor het menselijk lichaam en zijn wetten. Zoals wij weten, hangt dat niet alleen af van individuele keuzes, maar ook van de plaats waar men woont, vooral in de grote centra, die het lichaam voortdurend aan stress onderwerpen omwille van het levensritme en de blootstelling aan vervuiling. Dat brengt onze aandacht naar de zorg voor het natuurlijk milieu, ons gemeenschappelijk huis, waarvoor wij respect moeten opbrengen, opdat het ons op zijn beurt zou respecteren. De bescherming van het milieu en de strijd tegen tumoren worden dan twee kanten van eenzelfde probleem, twee complementaire aspecten van eenzelfde strijd om beschaving en menselijkheid.

In uw engagement ten voordele van de zieken, het gezondheidssysteem en heel de samenleving, nodig ik u uit altijd het voorbeeld van Jezus voor de geest te houden, de grootste Meester in menselijkheid, om u aan Hem te inspireren in wat u doet en Hem tot uw reisgezel te maken. Moge Zijn gelaat, waarvan de contemplatie nooit uitgeput geraakt – zo groot is het licht dat er van uitgaat – inspireert de zieken en helpt hen de kracht vinden om de banden van de liefde niet te breken, om hun lijden op te dragen voor hun broeders en hun vriendschap met God levendig te bewaren. Moge Zijn gelaat artsen inspireren – Hij die in zekere zin uw collega is, als geneesheer door de Vader gezonden om de mensheid te genezen – opdat zij altijd het welzijn van de anderen voor ogen hebben, edelmoedig zichzelf geven en strijden voor een meer solidaire wereld. Moge Hij iedereen inspireren om degene die lijden, nabij te zijn. Nabijheid, de houding die zo belangrijk en noodzakelijk is. Nabijheid, de Heer zelf heeft ze in ons midden beoefend. Moge Hij ieder inspireren om degenen die lijden nabij te zijn, vooral de kleinen, en om de zwakken de eerste plaats te geven, voor een meer menselijke samenleving en relaties die eerder doordrongen zijn van belangloosheid dan van opportunisme.

Ik smeed Gods zegen af over al uw activiteiten en vertrouw u toe aan de Heilige Maagd Maria, opdat Zij met moederlijke genegenheid over u zou waken, over de artsen en alle zieken. Ik verzeker u van mijn gebed en vraag u ook voor mij te bidden. Dank u!

Vertaling: Maranatha-gemeenschap